

Konklusionsreferat fra

Møde i Det Sydslesvigske Samråd

Mandag den 3. februar 2020 kl. 18.30 på Flensborghus

- Til stede:**
- Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig (DCB)**
v/ Christian Jürgensen, Bjarne Truelsen og Jens M. Henriksen
  - Dansk Kirke i Sydslesvig (DKS)**
v/ Helle Skadhauge og Jytte Nickelsen
  - Dansk Skoleforening for Sydslesvig (Skolef.)**
v/ Udo Jessen, Birgit Jürgensen-Schumacher og Lars Kofoed-Jensen
  - Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig (DS)**
v/ Tinne Virgils og Tom Petersen
  - Friisk Foriining (Friiske)**
v/ Ilwe Boysen
  - Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU)**
v/ Anders Kring
  - Sydslesvigsk Forening (SSF)**
v/ Gitte Hougaard-Werner, Steen Schröder og Jens A. Christiansen (sekretær)
  - Organisationer tilsluttet Sydslesvigsk Forening (De tilsluttede)**
v/ Kirsten la Cour og Horst Schneider
  - Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW)**
v/ Flemming Meyer, Rüdiger Schulze og Martin Lorenzen
  - Grænseforeningen (GF)**
v/ Jens Andresen og Knud-Erik Therkelsen
  - Dansk Generalkonsulat**
v/ Kim Andersen
- Afbud:** Jochen Arndt (DKS), Hasse Neldeberg Jørgensen (DKS), Kirstin Asmussen (SdU)
- Protokol:** Jens A. Christiansen og Tine Andresen (SSF)

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer.
2. Godkendelse af konklusionsreferat fra den 2. december 2019.
3. Fastlæggelse af den endelige dagsorden.
4. Meddelelser.
5. Orientering om 2020-arrangementer v/ SSF. Bilag vedlagt.
6. Spørgetid.
7. Eventuelt.

Formand Christian Jürgensen byder velkommen og meddeler, hvem der har meldt afbud til mødet. Han retter også en særlig hilsen til Horst Schneider, for hvem det er det første møde efter hans valg som repræsentant for De Tilsluttede Foreninger i Samrådet.

1. Valg af ordstyrer

Christian Jürgensen vælges som ordstyrer.

2. Godkendelse af konklusionsreferat fra den 2. december 2019

Skoleforeningen ønsker en anden formulering under punkt 6 "Skoleforeningens undersøgelse". I stedet for, at man under konklusionen skriver "man ønsker sig transparens og åbenhed fra Skoleforeningen omkring processen", bedes der om følgende formulering: "Samrådet følte sig godt informeret og havde derfor ikke yderligere spørgsmål til emnet."

(Rettelsen er indarbejdet i konklusionsreferatet fra den 2. december og ligger på Samrådets hjemmeside).

3. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Dagsordenen følges.

4. Meddelelser

DGS, Jens A. Christiansen:

- Forvaltningscheferne har arbejdet med analyse og udarbejdelse af idékatalog om mulige effektiviserings- og strukturtiltag. Idékataloget hhv. rapporten er ved at være færdig i første udkast og bliver sendt til forvaltningscheferne til en sidste redaktionel gennemgang. Derefter vil den blive sendt ud til Samrådet i midt februar som arbejdsgrundlag for Samrådets arbejdsrunde den 23. marts, hvor rapporten i første omgang drøftes i en lukket kreds. Hermed følges den tids- og arbejdsplan, man var blevet enig om. Forvaltningscheferne ser frem til både præsentationen og drøftelsen af ideerne, der skal ses som en åben palette af muligheder som man ønsker Samrådet tager stilling til.

SSF, Jens A. Christiansen:

- Ansøgningen om at få det dansk-tyske grænseland anerkendt som UNESCO verdenskulturarv står for døren. Danmark og Tyskland vil underskrive ansøgningen den 14. marts i forbindelse med åbningen af Flensborg bys 2020-udstilling. Fra dansk side vil det være kulturminister Joy Mogensen, der vil skrive under på ansøgningen og fra tysk side er det Michelle Müntefering, der underskriver på forbundsrepublikkens vegne.
- Den 13. marts vil den danske kulturminister allerede være i byen, hvor hun om eftermiddagen vil hilse på Samrådet. Her vender sekretariatet tilbage med forslag til et par emnekredse, der kunne være godt at drøfte med ministeren.
- Møde i Mindretalsrådet den 10. februar:
et af emnerne er status på Minority Safepack. Underskrifterne er afleveret, men

borgerkomiteen og repræsentanter fra FUEN har møde med kommissionen den 5. februar. Derfor vil der være en opfølgning på det. Man vil også diskutere, hvordan nationale mindretal eventuelt kunne være et emne også i Tysklands formandskab til EU. Tyskland overtager stafetten til efteråret. Desuden vil der være en status på vandrestillingen og på et arrangement, der har været i Berlin om "unge i mindretal". Naturligvis vil der også her orienteres om 2020-arrangementerne både nord og syd for grænsen for at give de parlamentarikere, der er til stede, et overblik over aktiviteterne og for at gøre dem interesserede i de to konferencer, som SSF og BDN hhv. Folketinget og Landdagen arrangerer i november, hvor parlamentarikerne bliver inviteret.

SSW, Martin Lorenzen:

- Tilføjer, at man også vil orientere om mindretalenes krav om at komme i den tyske forfatning. Flere forbundslande har ønsket det, men det ligger nu i Forbundsrådet, hvor man ikke lige kommer videre med det.
- SSW vil også orientere om ønsket om at stille op til Forbundsdagen.

GF, Knud-Erik Therkelsen:

- Foreslår at man også fortæller om „Minority Changemaker-programmet“. Måske kunne det have en interesse for det tyske formandskab.

SSF, Jens A. Christiansen:

- Takker for alle foreningers og organisationers "Letters of Consent", som der var brug for til UNESCO-ansøgningen. På den måde har man nu gjort alt for at sikre, at man har en mulighed for at kunne komme igennem nåleøjet hos UNESCO i Paris.

SdU, Anders Kring:

- Meddeler, at Ronny Grünwald er fratrukket SdUs styrelse og dermed heller ikke længere sidder i Samrådet. En efterfølger er ikke udpeget endnu.

SSW, Flemming Meyer:

- Minder om tilbuddet om at komme ud og drøfte SSWs mulige deltagelse i Forbunds-dagsvalget med organisationerne.

DCB, Jens M. Henriksen:

- Siger tak til alle, der var med til mødet med ambassadøren (den danske ambassadør i Berlin, Friis Arne Petersen). Emnet var, hvordan man kunne bruge mindretallet til at være platform i det dansk-tyske samarbejde. Konklusionen var, at vi gør meget og kan gøre mere, hvis vi vil og får mulighed for det. Alle organisationerne var med til at diskutere emnet.

SSW, Martin Lorenzen:

- Landsforbundet har sendt et brev til Johannes Callsen med en stillingtagen til den sag i kredsen Slesvig-Flensborg amt, hvor der er problemer om gratis buskørsel for de danske elever fra sommer. Efter et møde med Skoleforeningen, hvor man har drøftet de forskellige tal, må man indrømme, at pengestrømmene ikke er helt nemme at gennemskue. Så det kan godt være, at kredsens politikere har misforstået noget. Johannes Callsen har tilbudt at mægle i denne sag. Man håber at finde en løsning – helst før ordningen skal træde i kraft.

5. Orientering om 2020-arrangementer v/ SSF

Til punktet foreligger et bilag.

SSF, Gitte Hougaard-Werner havde den store ære, sammen med Hinrich Jürgensen fra det tyske mindretal, at blive inviteret til samtale med HM Dronningen under gallaaftenen i København den 10. januar. Hun sendte en hilsen med til hele mindretallet, at hun stadigvæk er meget bevæget over besøget. Hun var også meget berørt over Gittes udsagn om, at hun på 4 dage havde formået at opnå mere for mindretallet end andre på 10 år. Gitte havde gjort opmærksom på 2 højdepunkter, set fra Sydslesvigs synspunkt. Det var Årsmøderne og Ung Genforening, som også HM Dronningen glæder sig meget til at følge med i. Det var tydeligt, at besøget hos det danske mindretal havde gjort et stort indtryk på hende. Ud over de to højdepunkter, der blev nævnt for HM Dronningen, så er arrangementet i Borgerforeningen den 14. marts et højdepunkt for os i Sydslesvig.

SSF, Tine Andresen supplerer med at fortælle om de forskellige hjemmesider, hvor man kan finde frem til de mange 2020-arrangementer. Det drejer sig om de følgende 4 sider:

www.genforeningen2020.dk

www.syfo.de

www.oplevel-sydslesvig.dk

www.gemeinsam-ueber-grenzen.de

Mens den store danske side har alle arrangementer i Danmark med og et udvalg af arrangementer fra Sydslesvig, så har SSFs hjemmeside under menupunktet "100 år for folkeafstemningen om grænsen" bestræbt sig på at lave en enkel oplistning af arrangementer i Sydslesvig og/eller planlagt af de sydslesvigske organisationer. Mens den danske side har været lukket for supplerende oplysninger allerede inden jul, modtager SSF-siden gerne flere arrangementer og detaljerede oplysninger om allerede eksisterende arrangementer. Oplevel Sydslesvig-siden har taget udgangspunkt i SSFs side og fremhæver arrangementer, der kunne være interessante for danske turister. Den tyske hjemmeside er delstatens side, som bliver mere vigtig for os når den danske genforeningsside stopper midt i juli, i takt med at genforeningsarrangementerne i Danmark slutter. I den forbindelse skal Borgerfesten "Moin-Mojn" nævnes. Den finder sted i Flensborg den 21.-23. august. Tourismus Agentur Flensburger Förde er tovholder for Borgerfesten og SSF er tovholder for planlægningen af mindretallets præsentation på selve festen. Til det formål vil vi oprette en arbejdsgruppe med repræsentanter fra de andre foreninger, så alle kan være med til at bidrage med ideer til hvad vi kan tilbyde publikum og selvfølgelig også med at finde frem til frivillige hjælpere under selve festen.

SSF, Jens A. Christiansen kommer ind på tre arrangementer i SSFs regi, der ikke er med i oversigten endnu. Det drejer sig om tre regionale møder om 2020, om mindretal og selvbestemmelsesret – henvendt til den tyske flertalsbefolkning. De kommer til at finde sted 3., 4. og 11. november. Arrangementerne vil foregå på tysk for at oplyse den tyske befolkning. Arrangementerne kommer til at foregå på Husumhus, Slesvighus og Flensborghus. Johannes Callsen vil deltage og sandsynligvis vil man også kunne få borgmestrene i de pågældende byer til at deltage. Arrangementet finder sted med støtte fra den tyske 2020-komité.

Generalkonsul, Kim Andersen føler trang til at sige tak for gennemgangen og oversigten som blev præsenteret. Den viser en fantastisk mængde og variation af tilbud, der tegner sig – også på denne side af grænsen i mindretallets regi i forbindelse med 2020. I det hele taget er hele det samlede 2020-projekt kommet overordentligt godt fra start. Det er også værd at bemærke, at omtalen i medierne – landsdækkende såvel som regionale – er fantastisk

positive og nysgerrige over for temaet. Det er sjældent, at vi oplever det, så det tegner rigtig godt. Det bliver et fantastisk spændende år, der vil involvere rigtig mange mennesker, der ellers aldrig har skænket mindretallene og grænselandet en tanke.

SSF, Jens A. Christiansen tilføjer i forlængelse af det, at der lige for en uge siden har fundet et vellykket pressearrangement sted, hvor der var 20 journalister – både danske og tyske – der besøgte både Sønderjylland og Sydslesvig. Det var et arrangement, der var tilrettelagt af Sydslesvigs Pressetjeneste og BDN. Målet var at give journalisterne noget baggrundsviden. Indtrykket var, at det lykkedes, og nu håber man på, at det vil kaste nogle artikler fra sig.

Desuden arrangerer Folketinget i samarbejde med SSF en Genforenings-ekskursion 16.-17. marts for medlemmer af Folketinget og andre på Christiansborg. De skal bl.a. besøge Sønderborg Slot, Dybbøl, Flensborghus, Duborg Skolen og Danevirke. Efter Danevirke vil de blive modtaget af Landdagen. Der er over 56 tilmeldte.

SSW, Martin Lorenzen nævner EFA-kongressen 23.-26. april, hvor SSW og Slesvigsk Parti er med til at organisere det og de har fået lov til at vælge et motto. Det er blevet til "Brobygning – Bridgebuilding". Ideen er at vise, at man som mindretal også kan være brobygger, at det ikke handler om afgrænsning, men at det handler om samarbejde og fællesskab. I den forbindelse vil der også være en paneldiskussion, som vil være åben for publikum. Der vil I få en invitation til torsdag den 23. april. Det bliver en paneldiskussion og efterfølgende reception, så der også er mulighed for at møde de andre kongresdeltagere. Kongresdeltagerne får også en tur rundt i grænselandet med kulturtilbud.

SSF, Gitte Hougaard-Werner gør opmærksom på et resultat fra den omtalte presserejse, der allerede har ført til et resultat. Søndag aften sendte NDR1 – Welle Nord et 2-timers program med det danske og det tyske mindretal live fra Åbenrå, hvor både SSF, BDN og elevambassadører var repræsenteret og fik lov til at fortælle både om det historiske men også om fremtiden. Det var et godt og alsidigt program, hvor mindretallene blev fint præsenteret

6. Spørgetid

Der er ingen spørgsmål.

7. Eventuelt

Intet under eventuelt.

03.03.2020

JAC/ta